De Koninklijke Vereniging ter Beoefening van de Krijgswetenschap

MS In het juninummer 1985 van de Militaire Spectator is de uitreiking vermeld van de Militaire-Spectatorlegpenning aan drs. J. C. Siccama. Zijn verdiensten zijn daarbij gememoreerd, en het zal de opmerkzame lezer niet (zijn) ontgaan dat deze legpenning is uitgereikt door het bestuur van de Koninklijke Vereniging ter Beoefening van de Krijgswetenschap.
De koppeling tussen dat bestuur en de Militaire Spectator is een erg eenvoudige: per 1 januari 1972 verwierf de vereniging het recht tot uitgave van de Militaire Spectator, Nederlands oudste tijdschrift. Van dat moment af werden de kosten van druk en verspreiding gedragen door het ministerie van defensie. De toenmalige minister van defensie vond echter — evenals zijn opvolgers — dat het blad redactioneel onafhankelijk moest blijven; vrijheid van drukpers is een heilig goed, en welke vereniging was en is daartoe beter in staat dan de Koninklijke Vereniging?

Deze Vereniging is opgericht in 1865. Aan die oprichting is een periode van ongerustheid over de onbevredigende toestand van marine en leger voorafgegaan, ,,een toestand, die van militaire zijde des te erger werd geacht vanwege de ongeïnteresseerdheid, die men bij het Nederlandse volk voor zaken, zijn defensie betreffende, waarnam".[1] Daarom werd het nodig geacht een vereniging op te richten met als doelstelling: ,,Onderlinge oefening in de Krijgswetenschap en meer bepaald algemene verspreiding van heldere begrippen omtrent krijgszaken"; met als leden: ,,officieren van alle rangen, en beschaafde burgers".[2]
Deze vereniging bestaat dus nog steeds. De ongerustheid over de onbevredigende toestand van de Nederlandse defensie bestaat heden ten dage niet meer in die mate. De huidige doelstelling is ,,de bevordering van de krijgswetenschap in ruimste zin", waarbij wel degelijk aandacht wordt besteed aan onder meer aangelegenheden, defensie betreffende, die verbetering behoeven. Kritisch-positief ingesteld en trots op haar onafhankelijke positie tracht de Vereniging — zich zeker bewust van de plichten die jegens defensie op haar rusten — door inleidingen en discussies bij te dragen tot objectieve meningsvorming. Ten minste viermaal per jaar worden voor leden en introducé(e)s bijeenkomsten georganiseerd, waar onderwerpen van politiek- of militair-strategische, tactische of militair-technische aard worden ingeleid door erkende deskundigen uit binnen- en buitenland. De teksten van de voordrachten worden — met samenvattingen van de aansluitende discussies — gepubliceerd in ,,Mars in Cathedra", het driemaandelijkse verenigingsorgaan.

Voorts bekostigt de Koninklijke Vereniging, daartoe mede in staat gesteld door een subsidie van het ministerie van defensie, de bijzondere leerstoel in het militaire recht aan de Universiteit van Amsterdam. Ook kent de Vereniging, ter stimulering van de animo van de aankomende generatie beroepsofficieren, een prijs toe voor de beste afstudeerscriptie van een adelborst van het Koninklijk Instituut voor de Marine of een cadet van de Koninklijke Militaire Academie. Die scriptie(s) moet(en) door een daarvoor ingestelde commissie als zodanig worden voorgedragen.

Al deze activiteiten worden mogelijk gemaakt door een verhoudingsgewijs gering aantal leden. Dat aantal schommelde van 1980 tot 1985 tussen

[1] *Mars in Cathedra 1865-1965*. Uitg. t.g.v. het honderdjarig bestaan van de Vereniging ter Beoefening van de Krijgswetenschap. Samenst. J. J. de Wolf, genm tit gn b.d. Den Haag (1965) blz. 2.
[2] Zie [1], blz. 3.

de 1000 en 1100, waarvan ongeveer 400 actief dienende officieren!
In tijden dat op het huishoudbudget moet worden bezuinigd is een van de eerste maatregelen te bezien welk lidmaatschap in aanmerking komt te worden opgezegd. Het door de jaren heen constante aantal leden van iets meer dan duizend doet evenwel vermoeden dat zulks hier niet zozeer het geval is. De vermoedelijke reden waarom zo weinig actief dienende officieren lid zijn ligt waarschijnlijk eerder in de onbekendheid van en met de vereniging. Weliswaar worden in de Militaire Spectator steeds weer de aankondigingen gepubliceerd van komende voordrachten, maar vaak wordt daarover heen gelezen.
Een vereniging echter die al 120 jaar bestaat heeft inmiddels wel bewezen een functie te hebben binnen (en wellicht ook buiten) de Nederlandse krijgsmacht. Het is dan ook niet de bestaansnoodzaak die ter discussie kan worden gesteld, maar veeleer de bestaanswetenschap. Welnu, die bestaanswetenschap is nu een feit geworden. Een vereniging, ook de Koninklijke Vereniging, bestaat bij de gratie van haar leden; de contributie bedraagt f 30,- per jaar, een bedrag dat m.i. niet onoverkomelijk is (giro 7 88 28 ten name van penningmeester Krijgswetenschap, Leiden). Behalve het recht tot bijwonen van de bijeenkomsten, ontvangt men viermaal per jaar Mars in Cathedra en, ook na dienstverlating, maandelijks de Militaire Spectator.
Een passief lidmaatschap houdt financieel de vereniging op de been. Actieve leden, leden, die georganiseerde bijeenkomsten metterdaad bezoeken, geven de vereniging een positieve stimulans. Het moet worden gezegd dat de bijeenkomsten in het algemeen redelijk worden bezocht, maar het kan beter. Een groot gehoor stimuleert de inleider(s) en het bestuur, en verdiept de discussie.

Maar laat het bestuur van de Koninklijke Vereniging ter Beoefening van de Krijgswetenschap ook de hand in eigen boezem steken, en het is mij bekend dat het zulks doet. Lidmaatschap en actieve deelneming worden eerst dan gestimuleerd indien onderwerpen worden behandeld die actueel zijn, die bij de officieren leven, en waarbij een interessante discussie op gang kan worden gebracht door bv. voor- èn tegenstander(s) over een onderwerp het woord te laten voeren. Bovendien mag niet uit het oog worden verloren dat zo mogelijk ook niet-„Haagse" officieren in de gelegenheid dienen te worden gesteld bijeenkomsten bij te wonen in de meer nabije omgeving van hun woonplaatsen: het land in gaan dus. Ook aan de toekomstige officieren — KMA en OCOSD — zou wellicht meer aandacht kunnen worden besteed, waardoor ook bij hen een ruimere bekendheid ontstaat met het bestaan van de Koninklijke Vereniging.
Het is mij bekend dat het bestuur aan deze facetten alle aandacht besteedt en zal blijven besteden. Van zijn positieve actie kunt u verzekerd zijn, en de resultaten zullen, naar ik hoop en verwacht, spoedig merkbaar worden. Nu nog úw positieve reactie, úw lidmaatschap, én uw aanwezigheid op de bijeenkomsten!

KONINKLIJKE VERENIGING TER BEOEFENING VAN DE KRIJGSWETENSCHAP

Op *maandag 16 september 1985* te 19.30 uur houdt de vereniging voor leden en introducé(e)s een bijeenkomst in het Nederlands Congresgebouw te 's-Gravenhage, waar door majoor der mariniers mr. W. Hekman een inleiding zal worden gehouden over het onderwerp

Amfibische strijdkrachten

Na de voordracht wordt als gebruikelijk, gelegenheid tot discussie geboden.

Introductie: d.t.v. de secretaris, Ikol W. F. Anthonijsz, Frederikkazerne, gebouw 110, Postbus 90701, 2509 LS Den Haag (tel. tijdens diensturen (070) 16 68 99).